

POSITION PAPER | DECEMBER 2020

Lerarenopleidingen: Investeer in het onderwijs van morgen

Vereniging Hogescholen

Hoe kan het hbo het aantrekkelijker maken om leraar te worden, te zijn en te blijven? Vanuit die ambitie werkt de Vereniging Hogescholen aan een noodzakelijke impuls voor lerarenopleidingen. Dat doen we met lerarenopleidingen die studenten en zij-instromers een individuele route naar het leraarschap bieden. Het Bestuursakkoord Flexibilisering Lerarenopleidingen, dat de minister van OCW op 12 oktober 2020 sloot met de Vereniging Hogescholen en de Vereniging van Universiteiten, is een belangrijke stap in deze richting.

Hogescholen

Het hbo biedt lerarenopleidingen voor po, vo, en mbo en leidt circa 90 procent van alle leraren in ons land op. Hogescholen willen nog veel meer studenten begeleiden naar een betekenisvolle carrière voor de klas. Dit zijn studenten die doorstromen uit het voorgezet onderwijs. En in toenemende mate zij-instromers: mensen die zich willen om- bij- of herscholen richting een carrière als leraar. Het hoogwaardig onderwijs van morgen staat of valt met al deze (toekomstige) leraren.

De Vereniging Hogescholen vindt de huidige aanpak van het lerarentekort te versnipperd waardoor de slagkracht ontbreekt. We zien dat beleidsthema's aan verschillende 'overlegtafels' worden besproken. De professionalisering van lerarenopleidingen, de aanpak van het lerarentekort, de verbinding tussen onderwijs en onderzoek. Het is tijd deze thema's met elkaar te verbinden, zodat zij elkaar gaan versterken. Het [Bestuursakkoord Flexibilisering Lerarenopleidingen](#) is een belangrijke stap in deze richting.

Flexibilisering lerarenopleidingen

Om meer leraren op te leiden en te professionaliseren is maatwerk nodig. Studenten bepalen samen met de lerarenopleiding en de school een gepersonaliseerde leerroute, nadat hun

eerder verworven competenties in beeld zijn gebracht. Een aantal hogescholen werkt nu al op basis van de uitgangspunten van het [Experiment Leeruitkomsten](#). Hierin mag de koppeling tussen studiepunten en studielast losgelaten worden.

Deze vraaggerichte aanpak is vooral geschikt voor zij-instromers die een (gedeeltelijke) overstap naar het onderwijs willen maken. Het is ook een uitkomst voor professionals die een hybride carrière nastreven en zo waardevolle kennis van buiten inbrengen. Met het Bestuursakkoord Flexibilisering Lerarenopleidingen willen hogescholen deze werkwijze verbreden naar alle lerarenopleidingen. Voorwaarde is een tijdige inwerkingtreding van de wetgeving die hiertoe is voorbereid.

Samen opleiden

Het po, vo, mbo en ho vormen samen professionele regionale leergemeenschappen. Daar komen opleiden, professionaliseren en onderzoeken bij elkaar. De onderwijskoepels en de sectorraden hebben de gezamenlijke ambitie om honderd procent van de studenten aan een lerarenopleiding op te leiden volgens de methode [Samen opleiden en professionaliseren](#). Dit is een intensieve manier van opleiden op de werkvloer, waarin de lerarenopleiding en de school theoriekennis en praktijkervaring op elkaar laten aansluiten.

Scholen en lerarenopleidingen werken hierbij intensief samen in zogeheten opleidings-scholen. De pedagogisch-didactische competenties bij leraren in opleiding ontwikkelen zich sneller op zo'n opleidingsschool dan op een reguliere stageschool. Samen opleiden en begeleiden van aankomende en startende leraren zorgt voor een betere kwaliteit van leraren en beperkt de voortijdige uitstroom van beginnende leraren.

Aantrekkelijk beroep

De afgelopen decennia kwam er steeds meer aandacht voor de doorlopende leerlijn van (toekomstige) leraren. Het gaat daarbij om het doorlopend opleiden, begeleiden en professionaliseren van leraren. De Vereniging Hogescholen wil dat deze aanpak wordt geïntensiveerd om zo het beroep van leraar aantrekkelijker te maken. Dat is een voorwaarde om leraar te worden, te zijn en te blijven.

Kwalitatief hoogwaardig hoger beroepsonderwijs vraagt om *evidence informed* handelen. Gestimuleerd door praktijkgericht onderzoek in combinatie met het aanstellen of scholen van meer docenten met een masteropleiding. Masteropleidingen in het hbo bieden de mogelijkheid voor verdieping en/of verbreding. De Vereniging Hogescholen vraagt daarom een structurele en toereikende bekostiging voor verdere professionalisering van leraren. De lerarenbeurs vormt hiervoor een goede basis.

Extra investering

De onderwijskoepels willen 100% van de studenten in 'samen-opleiden-partnerschappen' op kunnen leiden. Daartoe is, voor het gehele onderwijs, een extra structurele investering van 50 miljoen euro per jaar vereist.

De Vereniging Hogescholen pleit daarnaast voor het honoreren van alle aanvragen van leraren die voor verdieping van hun vak een opleiding willen volgen. Daartoe dienen de eerder doorgevoerde bezuinigingen op de lerarenbeurs te worden teruggedraaid.

Relevante publicaties:

- [Professionals voor morgen, Strategische Agenda Vereniging Hogescholen \(2019\)](#)
- [Bestuursakkoord Flexibilisering Lerarenopleidingen \(2020\)](#)
- [Kwaliteitskader Samen Opleiden & Inductie \(2020\)](#)